S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30296

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i (TOAD), s?n?f ortam?nda kar??la??lan **istenmeyen ö?renci davran??lar?na** yönelik ö?retmenlerin sahip oldu?u duyu?sal ve davran??sal tutumlar? belirlemek amac?yla 2011 y?l?nda geli?tirilmi? özgün bir ölçektir. Ölçek, ö?retmenlerin bu tür davran??lara kar?? geli?tirdikleri duygusal tepkileri ve eyleme dönük e?ilimleri sistematik olarak ölçmeyi hedefler. Bu araç, e?itim psikolojisi ve rehberlik alan?ndaki ara?t?rmac?lar için ö?retmenlerin s?n?f yönetimi yakla??mlar?n? ve disiplin stratejilerini anlamada önemli bir veri kayna?? sa?lamaktad?r. Ölçek, 5'li Likert tipinde derecelendirilmi?tir.

Yap?lan psikometrik analizler, ölçe?in iki faktörlü bir yap?ya (Duyu?sal ve Davran??sal Boyutlar) sahip oldu?unu göstermi?; yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alpha = 0.85) ve kabul edilebilir uyum indeksleri ile yap? geçerli?i kan?tlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen tutumlar?, s?n?f yönetimi, istenmeyen ö?renci davran???, duyu?sal boyut, davran??sal boyut, Likert ölçe?i, psikometrik.

Yazarlar

Fuat Tanhan, Esra ?entürk

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmenlerin s?n?f içinde ders ak???n? bozan ve ö?renme ortam?n? olumsuz etkileyen istenmeyen ö?renci davran??lar?na kar?? sergiledikleri tutumlar? ölçmektir. Bu tutumlar, ö?retmenlerin hem içsel (duygusal) tepkilerini hem de d??sal (ceza, uyar? vb.) davran??lar?n? kapsamaktad?r.

Bu ölçek, ö?retmenlerin disiplin anlay??lar?n? ve problem davran??lara verdikleri tepkilerin do?as?n? belirleyerek, e?itim fakültelerinde ve hizmet içi e?itimlerde s?n?f yönetimi becerilerinin geli?tirilmesine yönelik hedefe odakl? müdahale programlar?n?n tasarlanmas?na bilimsel zemin haz?rlamaktad?r.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i, tutum yap?s?n? iki temel faktör alt?nda incelemektedir. Bu boyutlar, ö?retmenlerin ö?renci

ARABPSYCHOLOGY.COM

davran??lar?na verdi?i tepkinin hem içsel hem de d??sal bile?enlerini temsil eder.

Duyu?sal Boyut: Bu 11 maddelik boyut, ö?retmenin istenmeyen ö?renci davran??lar? kar??s?nda ya?ad??? duygusal yo?unlu?u ve tepkileri (örne?in, öfke, sinirlilik, kayg?) ölçmektedir.

Davran??sal Boyut: Bu 5 maddelik boyut, ö?retmenin istenmeyen davran??lar kar??s?nda gösterme e?iliminde oldu?u somut eylemleri ve disiplin yöntemlerini (örne?in, cezaland?rma, uyarma, s?n?ftan ç?karma) ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir. Analiz sonuçlar?, iki faktörlü yap?n?n kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermektedir. Modelin uygunlu?una ili?kin hesaplanan uyum indeksleri ?öyledir:

RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation): 0.084

CFI (Comparative Fit Index): 0.93

GFI (Goodness of Fit Index): 0.89

RMR (Root Mean Square Residual): 0.081

AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index): 0.85

Ayr?ca, modelin ki-kare/serbestlik derecesi oran? (c^2/sd = 366.54/103) 3.55 olarak hesaplanm??t?r. Bu oran, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için genel kabul gören s?n?rlar?n içinde olup, ölçe?in teorik yap?s?n?n verilerle uyumlu oldu?unu ve geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, maddelerin iç tutarl?l??? (Cronbach Alpha katsay?s?) hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? **0.85** olarak bulunmu?tur, bu da ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Alt boyutlar?n iç tutarl?l?k katsay?lar? da kabul edilebilir düzeydedir. Duyu?sal ve Davran??sal Boyutlar için bu katsay?lar 0.78 ile 0.82 aras?nda de?i?mektedir. Bu bulgular, ölçe?in farkl? faktörlerdeki maddelerin kendi içlerinde tutarl? ölçümler yapt???n? do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek, Do?rulay?c? Faktör Analizi sonuçlar?na göre iki ana faktörden olu?maktad?r: Duyu?sal Boyut (11 madde) ve Davran??sal Boyut (5 madde). Bu iki boyut, ö?retmenlerin istenmeyen

ARABPSYCHOLOGY.COM

davran??lara yönelik tutumlar?n?n kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?lamaktad?r. Faktör yap?s?, ö?retmenlerin tepkilerinin hem duygusal hem de eylemsel yönlerini ayr? ayr? ölçerek yap?sal netlik sunmaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= Hiç Kat?lm?yorum - 5= Tamamen Kat?l?yorum)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?retmenler (S?n?f ve Bran? Ö?retmenleri)

Age Group: Yeti?kin (Ö?retmenlik mesle?ini icra edenler)

Population Details: Türkiye'deki ilkö?retim ve ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenler örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

S?n?f disiplini, e?itim psikolojisi, ö?retmen tepkileri, yap?sal e?itlik modellemesi, Cronbach Alpha, okul yönetimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Bilgi Yok

Affiliation Email addresses: ftanhan@yyu.edu.tr

Correspondence Address: Fuat Tanhan (Van Yüzüncü Y?l Üniversitesi, E?itim Fakültesi, E?itim Bilimleri Bölümü)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2011 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Fuat Tanhan ile **ftanhan@yyu.edu.tr** adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda etik kurallar çerçevesinde yazar onay? al?nmas? önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu a?a??daki adresten indirilebilir: sinif-ici-istenmeyen-ogrenci-

ARABPSYCHOLOGY.COM

davranislarina-yonelik-ogretmen-tutumlari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Tanhan, F. ve ?entürk, E. (2011). S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Türk Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi, 4*(35), 44-53.

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

S?n?f ?çi ?stenmeyen Ö?renci Davran??lar?na Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Duyu?sal Boyut (11m): Ö?rencilerin ders esnas?nda ders d??? bir i?le ilgilenmesi beni öfkelendirir.

Davran??sal Boyut (5m): Ders esnas?nda arkada??n? rahats?z eden (itme, vurma, e?yas?n? alma vb.) ö?renciyi cezaland?r?r?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM